Eladta a céget majd meghatalmazással továbbra is értékesített

adócsalás

BH2013. 200

Az adócsalást közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége nyilatkozattételre (1978. évi IV. törvény 20. §, 21. §, 310. §, 1/2006. BJE határozat).

A városi bíróság a 2008. február hó 11. napján kihirdetett ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett adócsalás bűntettében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 310. § (1) bekezdés, (3) bekezdés]. Ezért őt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és 300 000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

A terhelt és védője által felmentés érdekében bejelentett fellebbezés folytán eljárt megyei bíróság a 2008. október hó 9. napján tartott nyilvános ülésen meghozott ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a terhelt a bűncselekményt tettesként követte el. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A városi bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

A terhelt 2000. augusztus 24. napján alapította meg az E. Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaságot. A cég megalapításától egészen 2005. január 10. napjáig ő volt a Bt. képviseletére jogosult beltagja. Ezt követően a tagsága megszűnt és 2005. január 10-től 2010. január 10-ig L. F. tisztségviselő lett a cégjegyzésre jogosult képviselője a Bt.-nek.

L. F. hajléktalan. Állandó jövedelemmel, munkaviszonnyal a Bt. megvásárlásakor nem rendelkezett. A tulajdonosváltással kapcsolatos költségeket a terhelt viselte.

L. F. írásban meghatalmazta a terheltet, hogy a gazdasági társaság nevében eljárjon, a munkákat megszervezze, azok végrehajtását ellenőrizze és a Bt. pénzügyeit intézze. Így ténylegesen továbbra is a terhelt látta el a Bt. vezetését és irányítását. Minden esetben ő tárgyalt a partnercégekkel, ő kötötte meg a vállalkozói szerződéseket a Bt. nevében. Aláírta a teljesítési igazolásokat, számlákat bocsátott ki. L. F.-nek a Bt. tevékenységére, működésére semmilyen rálátása és befolyása nem volt. A meghatalmazása alapján mindent a terhelt intézett. Az elvégzett munkákért átvett pénzösszeget minden esetben a terhelt vette át készpénzben.

2005. évben a Bt. által az A. Kft. és az R. Kft. megrendelők részére elvégzett munka ellenértékét a terhelt vette át, azokat azonban nem adta át L. F.-nek, aki így áfa adónemben adóbevallási és befizetési kötelezettségének nem is tett eleget. Erre lehetősége sem volt, mert a bizonylatok nem jutottak el hozzá, ezért a Bt. adóbevallási kötelezettségével sem volt tisztában. Ennek következtében a Bt. 2005. II. negyedévét érintően áfa adónemben összesen 11 961 000 forint fizetendő adót nem vallott be és nem fizetett meg az államháztartás részére.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy az adócsalás alanya tettesként az adózó lehet, akinek az adófizetési kötelezettségét törvény írja elő. A vádbeli időszakban a vádlott már nem volt ugyan adóalany, azonban a bíróság a magatartását a Btk. 21. §-ának (2) bekezdése szerint bűnsegédi elkövetésként értékelte arra tekintettel, hogy bűnsegéd az, aki az adófizetési kötelezettség alapját képező számlákat az adózónak nem bocsátja rendelkezésére és ezáltal nemcsak az adózót, hanem az adóhatóságot is megtéveszti az adóalany adófizetési kötelezettségét illetően.

A másodfokú bíróság indokolásában rögzítette, hogy az adóbevétel csökkenését eredményező magatartást teljes egészében a terhelt fejtette ki. Ténylegesen ő folytatta a gazdasági tevékenység irányítását, a keletkezett számlákat pedig annak ellenére, hogy tudott az adófizetési kötelezettségről, nem bocsátotta L. F. rendelkezésére, aki így értelemszerűen nem tudott adóbevallást benyújtani.

A másodfokú bíróság ugyanakkor megállapította, hogy a terhelt a cselekményét tettesként, mégpedig közvetett tettesként követte el, mivel L. F.-t megtévesztette az adófizetési kötelezettségét illetően azáltal, hogy a keletkezett számlákat nem bocsátotta a rendelkezésére.

Az ügyben meghozott első- és másodfokú ítélet ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 416. §-a (1) bekezdésének *a)* és *c)* pontja alapján. Ebben egyrészt azt sérelmezte, hogy miután nem ő volt a betéti társaság képviseletére jogosult személy, így adóalanyiság hiányában a bűnösségének megállapítására nem is kerülhetett volna sor. Utalt ennek alátámasztásaként az 1/2006. Büntető jogegységi határozat 1. pontjában foglaltakra is.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint törvényes a terhelt - közvetett tettesként történő - büntetőjogi felelősségének a megállapítása, miután a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) több iránymutató döntésében kimondta, hogy az adócsalást közvetett tettesként, illetve bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozattételre. Mivel a betéti társaságnak az általános forgalmi adónemben való adófizetési kötelezettsége tekintetében releváns tényekről L. F.-nek nem volt tudomása, ebben a tekintetben a Btk. 27. §-ának (1) bekezdése alapján tévedésben volt, tévedését pedig - közvetett tettesként - a terhelt okozta.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A felülvizsgálati eljárásban kötelezően irányadó tényállás szerint 2005. január 10. napjától L. F., mint az E. Bt. képviseletére jogosult beltagjának meghatalmazása folytán a - korábban ezt a tisztséget betöltő - terhelt látta el a Bt. tényleges vezetését és irányítását. Ő tárgyalt a cég nevében, ő kötötte meg a szerződéseket, ő írta alá a teljesítési igazolásokat, számlákat bocsátott ki, és minden esetben ő vette át az elvégzett munkáért járó pénzösszegeket készpénzben. L. F. - aki egyébként az elkövetési időszakban hajléktalan volt - a Bt. tevékenységében nem vett részt, arról érdemi információval nem rendelkezett, a gazdasági társaság működésére semmilyen rálátása, befolyása nem volt, így értelemszerűen nem tudott adóbevallást benyújtani.

A Btk. 310. §-ának (1) bekezdésében meghatározott adócsalás elkövetési magatartása az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattétel az adóhatóságnak, vagy ilyen ténynek az elhallgatása. Ehhez képest ezt a bűncselekményt szoros értelemben vett, azaz közvetlen tettesként valóban az követheti el, aki az adóhatóságnak bevallani köteles ezeket a tényeket.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) korábban, felülvizsgálati eljárásban hozott több határozatában is rámutatott, hogy e bűncselekményt azonban más elkövetői minőségben, így közvetett tettesként, bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a tényekre vonatkozó nyilatkozattételre [BH2010. 114.; BH2010. 319.].

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az ún. közvetett tettesség állapítható meg, ha az elkövető más, a tévedése miatt nem büntethető személyt, mint eszközt használ fel a bűncselekmény elkövetéséhez. Jelen ügyben a terhelt a Bt. tévedésben lévő beltagját, L. F.-t használta fel a terhére megállapított bűncselekmények elkövetéséhez. Miután a keletkezett számlákat nem bocsátotta e személynek a rendelkezésére, akinek így a betéti társaságnak az általános forgalmi adónemben való adófizetési kötelezettsége tekintetében releváns tényekről nem volt tudomása, így ebben a tekintetben L. F. a Btk. 27. §-ának (1) bekezdése alapján tévedésben volt. E tévedését közvetett tettesként a terhelt okozta. Nem tévedett tehát az eljárt

bíróság, amikor (közvetett) tettesi elkövetői minősége alapján a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította.

A terhelt ugyanakkor helytelenül hivatkozott az 1/2006. Büntető jogegységi határozat 1. pontjában foglaltakra. Az abban meghatározott iránymutatás ugyanis arra az esetre vonatkozik, amikor aktív magatartással valósul meg az adócsalás. Jelen esetben azonban a bűncselekmény elkövetési magatartása nem a fiktív számlák felhasználása, hanem az adóbevallási és adófizetési kötelezettség szándékos elmulasztása volt.

Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése nélkül mondta ki a terhelt bűnösségét a Btk. 310. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő adóbevételt jelentős mértékben csökkentő adócsalás bűntettében. *(Kúria Bfv. II. 614/2012.)*